

Pamětní deska je v místě domu Adámkových

Hlinsko je rodištěm řady významných osobností kultury, vědy, politického a společenského života. Jejich celoživotní tvorba ovlivnila v mnoha případech nejen dění v Hlinsku a blízkém regionu, ale dosáhla národního významu. Bezsporně nejvýznamnější místo mezi těmito osobnostmi náleží členům rodiny Adámkových – Janu, Karlu, Bohumilu a Karlu Václavu, kteří svým konáním zcela zásadním způsobem ovlivňovali po celá desetiletí směřování našeho města. Mnozí z nás si však tato jména nedokážou spojit s konkrétními činy. Dovolte mi splatit pomyslný dluh a připomenout Vám jejich životní cestu.

Prvním z nich byl Jan Adámek (nar. 27. ledna 1811). Roku 1833 přesídlil z nedalekého Jeníkova do Hlinska za lepším pracovním uplatněním. Jan zřídil lihovar a škrobárnu, zabýval se těžbou rašeliny u Zálíbeného a Kameníček a jako první přišel s myšlenkou zorganizovat domácího plátenického výrobu. Vybudoval několik bělidel a postupně prostřednictvím 500 domácích tkalců zavedl v Hlinsku výrobu plátna pro vojenské účely. Zajistil zdejšímu obyvatelstvu řadu pracovních příležitostí, slušný výdělek a položil tak základy později věhlasného hlineckého textilního průmyslu. Jan Adámek zemřel 3. 10. 1886.

13. března roku 1840 se Janu Adámkovi narodil syn Karel. Po ukončení studií na chrudimské reále a poté v Praze procestoval velkou část Evropy. Zkušenosti z cest plně zúročil ve své další mnohostranné činnosti. Téměř půl století se veškeré dění v Hlinsku v oblasti kulturní, hospodářské a sociální neobešlo bez jeho aktivní účasti. Již od svého mládí věnoval pozornost památkám a historii rodného města. První práce tohoto druhu publikoval již v roce 1858. Roku 1865 se ve svých pětadvaceti letech stal staros-

tem právě vytvořeného Okresního zastupitelstva hlineckého. Tím začala jeho významná práce v rodici se národní samosprávě. Ve funkci starosty setrval plných padesát tři let. Významným mezníkem v jeho životě byl rok 1879, kdy byl Karel zvolen poslancem Říšské rady, ve které působil téměř tři desetiletí. V následujících letech byl několikrát zvolen do Sněmu království českého. Jeho politickou činnost, národohospodářské, vlastivědné a historické studie představuje na sto sedmdesát spisů a více než dva tisíce časopiseckých pojednání a úvah. Členství ve výše uvedených významných institucích pomáhalo Karlu Adámkovi ovlivňovat dění v Hlinsku samém – připomeňme si železniční trať přes Hlinsko, stavbu hamerské přehrady, první měšťanské školy chlapčků v chrudimském okrese, vybudování dívčí a hospodářské školy. Karel Adámek se také živě zajímal o kulturní dění ve městě. Stál při zakládání pěveckého spolku Svantovít, divadelního spolku Pokrok a z jeho podnětu došlo k založení muzejního spolku. Významnou událostí se pro Karla Adámka stalo jmenování čestným předsedou Národopisné výstavy československé konané v Praze roku 1895, které předcházela obdobná výstava v Hlinsku v roce 1893. Karel Adámek zemřel 11. ledna 1918.

Druhozený syn Jana Adámka a bratr Karla Bohumil (nar. 8. listopadu 1848) dohovořil na filosofické fakultě v Praze a ve Vídni, později se věnoval studiu dějin umění v Mnichově. Po návratu z cest se i přes velký počet nabízených prestižních míst usadil zde v Hlinsku. Mohl být dramatickým umělcem, režisérem, divadelním ředitelem, profesorem dějin umění, ale on raději zůstal ve svém rodném městě a zabýval se literaturou. Hlavním posláním Bohumila se stala literární tvorba.

Psal krásnou literaturu, dramata, povídky, básně. Nejvyššího uznání se mu dostalo, když jeho tragedie Salomena byla v konkurenci třiceti osmi dramát českých spisovatelů vybrána na slavnostní otevření činohry Národního divadla v Praze dne 19. září 1883. Rovněž jeho drama Heralt bylo zařazeno na repertoár činohry Národního divadla. Bohumil Adámek je autorem obsáhlé sbírky básní Horské ovzduší, která byla původně připsána Jaroslavu Vrchlickému, s nímž se Bohumil přátelil. Spojovalo ho také dlouholeté přátelství s Karlem Václavem Raísem a Josefem Kajetánem Tylem. Bohumil Adámek, stejně jako jeho bratr, se aktivně věnoval kulturnímu a společenskému dění v Hlinsku. V roce 1894 byl zvolen starostou hlineckého Sokola a stal se ředitelem divadelního spolku Pokrok. Živě se zajímal také o školství. Jako člen okresní školní rady pomohl řadě chudých vesnických škol s umístěním jejich žáků do chrudimských škol. Od roku 1891 působil v České akademii císaře Josefa a podílel se na přípravě národopisných výstav v Hlinsku a v Praze. Bohumil Adámek ve své závěti odkázal hlineckému muzejnímu spolku Adámkovy sady pro stavbu nové budovy muzea. I když jeho přání nemohlo být realizováno, záměr to byl nanejvýš šlechetný. Bohumil Adámek zemřel 28. října 1915.

Karlem Václavem je reprezentována třetí generace rodu Adámků. Narodil se 19. září 1868 otci Karlu Adámkovi. Všeestranné kulturně orientované prostředí rodiny ovlivnilo vývoj a zaměření celoživotní činnosti Karla Václava natolik, že již od svých vysokoškolských studií patřil mezi přední kulturní pracovníky. Jeho dílo brzy přesáhlo rámec okresu a kraje a stalo se významnou součástí české novodobé kultury – zejména českého muzejnictví. Po

absolvování právnického studia se krátce věnoval justiční a advokátní praxi, ale středem jeho zájmu zůstala vlastivědná a národopisná badatelská činnost. Již v roce 1888 byl spoluzakladatelem Společnosti přátel starožitností českých v Praze a stal se jejím prvním jednatelem. Jeho publikace Sborník okresu hlineckého, Zprávy muzea okresu hlineckého a Lid na Hlinecku byly a doposud jsou nejvíce vyhledávanými publikacemi ve svém oboru mezi odbornou i laickou veřejností. Společně s Tereziou Novákovou a Zikmundem Wintrem sepsal třináctý díl monumentálního díla Čechy, pojednávajícího o východních Čechách. Následovala dlouhá řada studií a pojednání místopisných, archeologických, kulturně-historických a národopisných, přičemž středem jeho zájmu zůstávalo vždy

Hlinecko. K. V. Adámek byl členem Královské české společnosti nauk a místopisné komise Akademie věd a umění. Pracoval řadu let v muzejnictví, z Muzea okresu hlineckého se snažil spolu se svým otcem vytvořit vzorový ústav, který by představoval celkový obraz regionu. Výsledky jeho regionální vědeckovzdělavácké činnosti, dokonalý a všestranný popis hlineckého regionu, množství shromážděných dat a pramenů nebyly do dnešních dnů překonány. Ke konci života se připravoval na sepsání rozsáhlého díla o historii Hlinska. Tento záměr však už neuskutečnil, zemřel 18. prosince roku 1944.

Na paměť rodiny Adámkových byla 12. června 2009 odhalena pamětní deska na Tylově náměstí, v místě, kde stával dům této rodiny.

Magda Křivanová, starostka

Rada udělila ocenění Osobnost města Hlinska třem nominovaným

Hlinsko v rámci městských oslav 2009 vyhlásilo anketu Osobnost města, jejímž cílem bylo ocenit hlinecké občany, kteří se dlouhodobě a nezištně věnovali a věnují práci ve prospěch našeho města a jeho obyvatel. Bylo nominováno těchto 9 osobností, jejichž profil Vám přinášíme:

Milan Akрман

Po třicet let vykonával funkci předsedy lyžařského oddílu a později Ski klubu Hlinsko, nadále zůstává jeho aktivním členem. Díky své dlouholeté zkušenosti, lidskému přístupu a nezměrné pracovitosti je hlavním hnacím motorem budování a rozvoje Ski areálu v Hlinsku. V době aktivní lyžařské činnosti působil nejprve jako závodník, poté jako trenér a metodik, který pomohl vychovat desítky lyžařů – sjezdařů na Hlinecku a přivedl k tomuto sportu širokou veřejnost.

Stanislav Akрман

Celý svůj život zasvětil tenisu, nejen jako vynikající hráč, ale i jako jeho propagátor, trenér a organizátor. S jeho jménem je spjata veškeré tenisové dění v Hlinsku již neuvěřitelných padesát let. Nejvíce svého času věnoval práci s mládeží, vychoval několik generací hlineckých tenistů. Dětem byl však nejen trenérem, ale také vychovate-

lem v pravém slova smyslu, příkladem skromného člověka s kladným přístupem ke sportu, k životu i k celé společnosti. Díky němu si hlinecký tenis získal dobré jméno a stabilní pozici v tomto sportovním odvětví.

Dobroslava Boháčová

Před desítkami let založila výtvarný kroužek při ZŠ Smetanova, poté při ZUŠ. Po dvacet let jí každoročně procházela rukama stovka mladých talentů z celého Hlinecka. Výsledky jejich tvorby můžeme každoročně sledovat na tematických výstavách. Jmenujme alespoň jednu z nich, a to Řecké báje a pověsti, která zaujala natolik, že děti byly pozvány na Pražský hrad, kde svůj um předváděly předněmeckému mezinárodnímu publiku. Nejnadanější žáci studují na středních a vysokých školách výtvarného směru. Díky paní Boháčové a nyní již i jejich dvou následovníků zájem o výtvarné umění mezi dětmi neustále roste, a tak se opět můžeme právem nazývat krajem malířů.

Vladimír Červenka

Celý svůj život, který strávil v Hlinsku, věnoval práci pro naše město. Desítky let byl vůdčí osobností kulturního života města. Řadu let působil jako vedoucí a také úspěšný režisér spolku hli-

neckých ochotníků v době jeho největší slávy. Lásku k fotografování ho přivedla do čela hlineckého fotoklubu při Kulturním klubu Hlinsko. Díky činnosti členů fotoklubu dnes máme unikátní fotodokumentaci zobrazující život města ve všech oblastech od druhé poloviny 20. století. Stál také při zrodu výstavy Výtvarné Hlinecko, jehož jubilejní 50. ročník právě probíhá. Je také symbolem demokratického smýšlení a tento svůj zásadový postoj neopustil ani v nelehkých normalizačních dobách a zastává jej dodnes.

Štefana Dvořáková

Paní Štefana Dvořáková a Hlinecká chryzantéma takřka jedno jest. Již dvacet let je hlavou i krkem této každoročně velmi úspěšné a působivé akce. Je předsedkyní Českého zahrádkářského svazu v Hlinsku. Pro téměř čtyři stovky členů i širokou hlineckou veřejnost zajišťuje různé kurzy a odborné zájezdy. V roce 2006 získala za svoji dlouholetou úspěšnou činnost vyznamenání Zlatá ruže. Stejně dlouhou dobu se věnuje také dětem a mládeži, několik let byla vedoucí kroužku mladých zahrádkářů při DDM a je autorkou a organizátorkou soutěže „Mladý zahrádkář“, která se letos ko-

ná již po dvaadvacáté.

Milan Hájek

V polovině 20. století byl jednou z vůdčích osobností hlineckého skautingu. Stal se však nepohodlným tehdejšímu režimu a byl uvězněn. Po návratu odešel do Prahy, kde se věnoval architektuře a urbanismu. Po odchodu do důchodu se do Hlinska vrátil a již dvacet let je hybnou silou a dobrou duší tohoto města. Řadu let vykonával funkci městského kronikáře, byl autorem myšlenky a poté i zakladatelem Sdružení obcí mikroregionu Hlinecka. Byl předsedou Společnosti přátel Hlinecka, která v Hlinsku od revoluce v roce 1989 organizovala řadu kulturních akcí pro děti i dospělé. Díky svému vztahu k historii je spoluautorem řady publikací z této oblasti. Svým osobním přístupem a cílevědomou propagací přivedl desítky lidí k zájmu o dějiny města Hlinska. Městskému muzeu a galerii věnoval unikátní soubor dobových fotografií z pozůstatosti pana Karla Šrámka, dlouholetého ředitele hlineckého muzea.

Ladislav Obolecký

Již padesát jedna let je členem dobrovolných hasičů Hlinsko. V roce 1973 nastoupil jako profesionál na Požární stanici Hlinsko, kde byl veli-

telem družstva až do svého odchodu do důchodu. Ale hasičem zůstal i nadále a dodnes je velmi aktivním členem Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska. V roce 2006 byl oceněn jedním z nejvyšších hasičských vyznamenání u dobrovolného hasičstva titulem Zasloužilý hasič. A to plným právem, on je nejen profesionálem, ale zejména dobrým duchem hasičů. Jeho skromnost, pracovitost a stále usměvavá a vřelá tvář je tím nejlepším příkladem pro stovky dětí, které se v Hlinsku tomuto odvětví věnují a dosahují skvělých výsledků v rámci České republiky.

Milan Slavík

Milan Slavík je v Hlinsku synonymem lidového tance. Před dvaceti pěti lety založil s několika nadšenci folklórní soubor Vysočan, ze kterého vyrostlo profesionální a uznávané folklórní těleso. Účastní se desítek festivalů v rámci celé ČR i v zahraničí a svou činností úspěšně reprezentuje a prezentuje město Hlinsko. K folklóru, lidové hudbě a lidovému tanci přivedl desítky mladých lidí. Následně vznikl i dětský soubor Vysočánek, pod vedením paní Hörzenbergerové a paní Dufkové, který je dobrou základnou dospělému souboru. Milan Slavík je také spolupořa-

datelem a hlavním organizátorem Adámkových folklórních slavností, zařazených do sítě mezinárodních festivalů FOS ČR, které se v letošním roce budou konat již po čtrnácté.

Josef Svoboda

Lyžováním jsme začali a lyžováním při představování také končíme. Pan Josef Svoboda se převážnou část svého života naplno věnuje oblasti běžeckého lyžování. Již více než třicet let procházejí jeho rukama generace mladých adeptů klasického lyžování. Díky jeho profesionální trenérské práci vyrostla v Hlinsku řada běžců, kteří dosáhli vynikajících výsledků v rámci ČR. Je také „otcem a správcem v jedné osobě“ běžeckého lyžařského areálu na Ratajích a velkým propagátorem tohoto sportu. V posledních letech svoji pozornost věnuje také cyklistickému sportu, a to opět se stejnou odpovědností jakou měl a má k lyžování.

Rada města Hlinska ocenila titulem Osobnost města Hlinska paní Dobroslavu Boháčovou, pana Vladimíra Červenku a pana Milana Hájka. Všem oceněným i nominovaným děkují za jejich práci a přejí mnoho zdraví, osobní spokojenosti a neutuchajícího elánu do dalších let.

Magda Křivanová, starostka

Díky množství fotografií a archivních materiálů je možné na výstavě v Betlémě putovat časem a sledovat proměny

Aby oči viděly a uši slyšely.... je název výstavy, která začíná 1. července v domku č. p. 362 památkově rezervace Betlém Hlinsko. Jejím cílem je přinést tak trochu jiný pohled na historii k zamyšlení nad vztahem k místu, kde člověk žije. K vytváření tzv. „paměti

míst a měst“, k historii všedního dne a lidských osudů. Právě prostředí nynější památkově rezervace lidové architektury v části Betléma je pro tuto myšlenku vhodné. Díky množství fotografií a archivních materiálů můžeme na výstavě putovat časem a sledovat proměny této části města. První část je věnovaná

rychlému vzniku Betléma a jeho vývoje plného dynamiky, zabydlenosti a životnosti. Druhá část se zabývá smutným obdobím úpadku, postupného vybydlování a devastací. Třetí část si všimá obnovy části betlémských domků a jeho nového života, do něhož Betlém vstoupil díky rozhodnutí o jeho částečné

záchraně. Vnímavý návštěvník si jistě všimne detailů, které tento vývoj Betlému přinesl: postřehne proměny domků i atmosféry celého prostředí. Výstava je věnována městským výročím a potrvá do 31. října. V září na ni naváže již osmý cyklus programu pro školy s názvem Živá historie.

Ilona Vojanová

Obrazy Františka Blažička

Ve dnech od 4. 7. do 2. 8. 2009 zahajuje v Trhové Kamenici svou putovní výstavu přední český malíř František Blažiček. Při slavnostním zahájení, v pátek 3. července 2009 ve výstavních prostorách muzea, promluví k výstavě obrazů a kreseb Jiří Němec a zahráje známý hudebník Ivan Hlas. Srečně vás všechny zveme.

Lučja Němcová František Blažiček se narodil v Havlíčkově Brodě, roku 1956. Původně byl sklář ze Světlé nad Sázavou. Pak odchází do Prahy a studuje grafickou školu. Pracoval jako restaurátor a učil na gymnáziu. Stal se zdatným malířem a průkopníkem českého body-artu. Jeho zážeb je obrovský. Ilustruje knihy, navrhuje obaly zukových nosičů, plakáty, nábytek, sklo, kalendáře, krbové kachle, vitráže. Svými obrazy vybavuje interiéry hotelů, bank, restaurací, advokátních kanceláří, lékařských ordinací, nemocnic a kanceláří mnoha firem.